

Hoe bereid ik mij voor op een (eerste) sollicitatiegesprek naar een Classics positie?

Hieronder volgen elke tips voor starters op de job-market. Hoewel het m.n. geschreven is vanuit het perspectief van banen op het terrein van Latijn/Grieks is het mutatis mutandis ook goed van toepassing op banen op het terrein van de andere classics disciplines. Deze tips hebben betrekking op het voeren van een job-interview, dus ze gaan ervan uit dat je cv al door de eerste selectie is gekomen.

Algemeen:

1. Orienteer je op de baan: doe vooronderzoek als het een universiteit is die je niet goed kent: hoe zien de curricula eruit, wat voor collega's krijg je, wat zijn hun onderzoeksspecialismen, zie je mogelijkheden tot samenwerking, zie je lacunes waarin juist jij zou kunnen voorzien?
2. Zorg dat je er goed uitziet, wees op tijd, kijk de leden van de commissie aan, zorg dat je je papieren op orde hebt, zodat je makkelijk kunt vinden wat je zoekt, praat duidelijk, houd je hand niet voor je mond.
3. Het is jouw gesprek: bedenk wat je in elk geval kwijt wilt en práát – maar klets niet.
4. Wees niet té bescheiden: wat zijn je sterke punten? Kun je met voorbeelden uit het verleden laten zien dat dat echt sterke punten zijn? Waarom moeten ze uitgerekend jou hebben? Zorg dat je deze informatie op enig moment in het gesprek kwijt kunt, dus ga niet zitten wachten op de flauwe vraag: 'wat zijn uw sterke en zwakke punten' (al komt die soms nog in het echt langs ook).
5. Wees eerlijk tegen jezelf bij de voorbereiding: wat zijn op dit moment de zwakke punten in je cv? Weet je wat je daaraan kunt doen? Bereid je erop voor dat hiernaar gevraagd zal worden.

Meer specifiek:

De hoofdcomponenten van de meeste universitaire banen zijn onderzoek, onderwijs en bestuur/beheer. Deze terreinen komen gewoonlijk op volgorde langs (onderwijs soms eerst, bijv. als het gesprek volgt op een proefcollege in plaats van dat het daaraan voorafgaat). Hieronder staat een aantal typen vragen waarop je je gemakkelijk thuis kunt voorbereiden. Dat maakt dat je je improvisatietalent kunt gebruiken voor de enkele 'oddball-question' die soms ook gesteld wordt. De eerste vraag is er meestal in elk geval een waarop je wat uitgebreider kunt antwoorden. Dat geeft de commissie de kans je wat langer aan te horen en te zien hoe je je presenteert. Op die eerste vraag (die meestal over je eigen onderzoek gaat) kun je je goed voorbereiden. Doe dat ook, en oefen je antwoord!

Onderstaande lijst geeft wat mogelijke vragen aan, vaak een openingsvraag (algemeen over onderzoek en onderwijs) en dan een aantal wendingen die het gesprek zou kunnen nemen. Denk hier van tevoren eens over na.

Onderzoek:

1. Zorg dat je in een kort, duidelijk verhaal (een paar minuten, max. vier à vijf) kunt uitleggen wat je huidige onderzoeksthema is.
2. Staat dat thema in een groter verband? Is er uitstraling naar andere onderzoeksterreinen? (Dus, bijv., kunnen andere disciplines binnen klassieken of daarbuiten, iets beginnen met jouw resultaten?) Kun je het zelf in de toekomst nog naar andere richtingen uitbreiden?
3. Wat zou je volgende boek kunnen worden? En dat erna?
4. Door wat voor soort theoretisch werk, ook uit andere vakgebieden, laat je je inspireren? Welke positie neem je in binnen de theorieën op je eigen onderzoeksgebied? Wat voor andere geleerden lees je? Heb je wetenschappelijke voorbeelden? Wat voor type wetenschap spreekt je aan? [In de VS kun je er gif op innemen dat je met dit soort vragen geconfronteerd wordt, maar ook in Nederland is het niet ongewoon, en het is sowieso goed om eens over deze vragen na te denken].
5. Gewoonlijk heb je een of meerdere publicaties opgestuurd: een gebruikelijke openingsvraag is in dat geval hoe je de keuze gemaakt hebt. Wat is er aan dit artikel of

dit hoofdstuk dat je waardevol vindt, en representatief voor je eigen werk. Hieraan kun je ook een kort verhaal over je eigen onderzoek ophangen.

6. Heb je wel eens iets interdisciplinairs gedaan? Zo ja, wat? Als je nog niet heel veel onderzoekservaring hebt, kunnen hier ook projecten met een onderwijscomponent opgevoerd worden (bijv. deelname aan interdisciplinaire masterclasses etc.).

Onderwijs:

Bij dit onderdeel spelen uiteraard de vragen uit de studentgeledingen een belangrijke rol. Maak sowieso niet de fout dat je de student-leden niet evenzeer in het gesprek betreft door oogcontact etc als de 'big shots': als een student-geleding dwars gaat liggen, is het uit met de kansen, en terecht.

1. Met wat voor onderwijsvormen heb je ervaring? Heb je een voorkeur voor bepaalde vormen boven andere? Waarom?
2. Als iemand bij jou gestudeerd heeft, wat voor soort classicus, en misschien zelfs, wat voor soort mens is hij/zij dan aan het eind van de rit? Wat is m.a.w. jouw doel bij de opleiding van je studenten?
3. Heb je bepaalde ideeën over taalverwervingsonderwijs?
4. Als je een MA college mag verzorgen ('doctoraalwerkcollege'), wat zou je dan een goed thema vinden? En wat voor teksten zou je daarbij gebruiken? En wat voor soort theoretische literatuur? Wat voor soort onderzoeksvragen voor de studenten? (Heb een kort voorbeeld bij de hand).
5. Heb je ervaring met interdisciplinair onderwijs (eventueel team-taught)? Zo niet: Staan er interdisciplinaire colleges op het programma van de universiteit waar je solliciteert? Zou je daar ook een thema voor kunnen bedenken? Met wat voor soort collega's zou je daarin samen willen werken? Kijk ook naar bestaande series etc.: zie je daarin een rol voor jezelf weggelegd?
6. Hoe denk je over de verhouding tussen onderwijs en onderzoek? Heb je een voorkeur?

Bestuur en beheer:

1. Zie je een rol voor jezelf weggelegd in de organisatie en het bestuur van de afdeling waar je solliciteert?
2. Wat voor soort organisator/bestuurder ben je? Probeer hier vooral niet alleen maar sociaal wenselijke antwoorden te geven, maar noem de dingen die je goed liggen en eventueel ook waar je minder goed in bent. Als je ervaring hebt met dit soort werk, noem dan voorbeelden (geldt ook voor leidinggevende functies, daar gaat het dan ook om voorbeelden van conflicthantering etc.), als je nog niet veel ervaring hebt, noem dan eventueel vergelijkbare situaties uit het niet-universitaire leven en leg uit hoe je daarmee bent omgegaan.

De dieptepsychologie:

Sollicitatiecommissies kunnen zelden de verleiding helemaal weerstaan om ook eens op een andere manier vragen te stellen, zeker als de commissieleden in handen van trainingsbureaus zijn gevallen. Om hiermee om te gaan kun je ieder willekeurig sollicitatieboekje lezen, maar de clou is steeds: bedenk een echt gebeurd voorbeeld, en beschrijf aspecten aan de situatie die toen optrad. Dus: Hoe ga je om met tegenslag? Beschrijf hoe je je laptop met je complete dissertatie erop in de trein had laten liggen, en hoe je dat hebt opgelost – natuurlijk alleen als het echt gebeurd is ...

De afronding van het gesprek:

1. Je zult de gelegenheid krijgen tot het stellen van vragen. Maak daar gerust gebruik van (maar stel er niet meer dan twee of drie), m.n. als je de universiteit niet al heel goed kent. Laat merken dat je je hebt voorbereid, daaruit blijkt ook je interesse in de universiteit en de baan.

2. In elk geval kun je vragen naar het verdere verloop van de procedure (die informatie zou je sowieso aan het eind krijgen, maar als je verder geen vragen hebt is dit een goede manier om naar het eind van het gesprek te komen).

De clincher:

Wees jezelf en doe normaal. Een onweerstaanbaar verkoopargument.

Veel succes.

Berlijn, mei 2005, Ineke Sluiter